

ČESKÝ RÁJ III

sobota 26. května 2012

Odjezd: v 6:30 hod. od hlavního vlakového nádraží Pardubice (od předzahrádky restaurace La Rocket)

Trasa autobusu: Pardubice – Hradec Králové – Hořice – Úlibice – Jičín – Sobotka – Vesec u Sobotky (vystoupí I. skupina) - Kost (vystoupí II., dočasně vystoupí III. a IV. skupina) – Komárovský rybník (vystoupí III. a IV. skupina). Autobus přejede na Valečov a na parkovišti pod hradem bude čekat na příchod všech skupin.

Odjezd zpět: v 18:00 hod. z parkoviště pod hradem Valečov

Předpokládaný příjezd do Pardubic: po 20. hodině

Trasy jednotlivých pěších skupin:

I. skupina vystoupí ve Vesci [1] a prohlédne si vesnickou památkovou rezervaci. Poté se vydá na trasu. Vyjde po **M** a projde údolím Veseckého Plakánku [2] až dojde na rozcestí (2,5 km), kde se dá po **Č** doprava a dojde údolím Střehomského Plakánku na hrad Kost [3] (+ 2 km, celkem 4,5 km), kde se občerství. Po kratší pauze odbočí za hradem doleva stále po **Č** podél silnice a lesem na rozcestí Chrby (+3 km) a dále 1 km po silnici do Srbska (celkem 8,5 km). Odtud pokračuje dále po **Č** v přímém směru nejprve po silnici a posléze lesem pod skalním masívem Sokolka [4], podél Žehrovské obory [5] a skalním městem Příhrazských skal [6] až dojde na rozcestí s **M** (+3,5 km). Zde odbočí po **M** doleva na krátkou prohlídku skalního úkrytu českých bratří a zbytků hrádku Hynšta [7] a stejnou cestou se vrátí zpět (celkem +0,5 km). Poté pokračuje dále po **Č** na rozcestí se **Ž** (+0,5 km) a poté po souběhu **Č** a **Ž** sejde do Příhraz (+0,5 km, celkem 13 km). Zde se počítá s občerstvením, případně s obědem. Poté pokračuje doleva stále po **Č**, vystoupá na hranu skal a přes zbytky hrádku Stará Hrada [8] dojde k výletní restauraci Na Krásné vyhlídce (+3 km). Zde je další možnost občerstvení, případně oběda. Po posílnění pokračuje dále po **Č** v přímém směru k Studenému průchodu (+1 km) a dále do Drábských světniček [9] (+0,5 km, celkem 17,5 km). Zde odbočí doprava a absolvuje vyhlídkový okruh (cca 100 m). Poté pokračuje stále po **Č** kolem pravěkých hradíšť Hrada [10] a Klamorna [11] (s odbočkou +1 km) a dále po **Č** (Pozor! V jednom místě je poměrně záludná odbočka doleva) k silnici na rozcestí Skalka (+ 2,5 km). Zde pokračuje dále po **Č** nejprve 100 m doprava po silnici a poté doleva znovu do původního směru, ve kterém pokračuje na rozcestí se **Z** a **Ž** (+1 km). Zde opět odbočí doprava a po souběhu **Č**, **Z** a **Ž** doputuje na zříceninu skalního hradu Valečov [12] (+0,5 km). Zde je možnost prohlídky skalního hradu s průvodcem i skromná možnost občerstvení. Odtud je to pouze necelého 0,5 km dolů z kopce po **Č** na parkoviště pod hradem, kde bude čekat autobus (**celkem 23 km**).

II. skupina vystoupí na parkovišti pod hradem Kost [3], podle dohody a zájmu účastníků absolvuje společně se skupinami III. a IV. prohlídku hradu a poté se vypraví na trasu po **Č** shodně jako skupina I. (**celkem na parkoviště pod hradem Valečov 18,5 km**).

III. skupina vystoupí nejprve na parkovišti pod hradem Kost [3], podle dohody a zájmu účastníků absolvuje společně se skupinami II. a IV. prohlídku hradu. V dohodnutý čas se skupinou IV. opět nastoupí do autobusu a popojede ke Komárovskému rybníku, kde obě skupiny opět vystoupí, případně se občerství a vyrazí na trasu. Půjde po **Ž**, nejprve po silnici, z níž vzápětí odbočí doleva a pokračuje po hranici lesa na rozcestí Černá louže (1,5 km), kde přejde doprava na **M**, po níž pokračuje na rozcestí s **Č** Hynšta (+1,5 km). Zde odbočí po **M** doleva na krátkou prohlídku skalního úkrytu českých bratří a zbytků hrádku Hynšta [7] a stejnou cestou se vrátí zpět (+0,5 km, celkem 3,5 km). Odtud půjde stále po **Č** shodně jako skupiny I. a II. (**celkem na parkoviště pod hradem Valečov 14,5 km**).

IV. skupina vystoupí nejprve na parkovišti pod hradem Kost [3], podle dohody a zájmu účastníků absolvuje společně se skupinami II. a III. prohlídku hradu. V dohodnutý čas se skupinou III. opět nastoupí do autobusu a popojede ke Komárovskému rybníku, kde obě skupiny opět vystoupí, případně se občerství a vyrazí na trasu. Půjde po **Ž**, nejprve po silnici, z níž vzápětí odbočí doleva a pokračuje po hranici lesa na rozcestí s **M** Černá louže (1,5 km), pokračuje v přímém směru dále po **Ž** na další rozcestí s **M** Hrázka (+1 km). Zde odbočí po **M** doleva až dojde k výletní restauraci Na Krásné vyhlídce (+1,5 km, celkem 4 km). Odtud půjde stále po **Č** shodně jako skupiny I., II. a III. (**celkem na parkoviště pod hradem Valečov 11 km**).

Převýšení: Celkové převýšení u všech skupin bude do 200 m.

V případě nepříznivého počasí bude zvolen přiměřený náhradní program.

Vstupné: hrad Kost (1. nebo 2. okruh) 100,- Kč, zlevněné 70,- Kč, 1.+2. okruh 160,-Kč, zlevněné 80,-Kč
hrad Valečov dospělí 35,-Kč, děti 20,-Kč, sklepy 10,-Kč

Možnosti občerstvení: Kost, Srbsko (pouze 1. a 2. skupina), Komárovský rybník (pouze 3. a 4. skupina), Příhrazy (pouze 1.,2. a 3. skupina), Na Krásné vyhlídce, Valečov

Mapa: zelená edice (1:50 000) KČT č. 19 Český ráj (nejnovější je 6. vydání 2010)

Cena: členové dospělí 250,- Kč, děti 120,- Kč, ostatní 300,- Kč.

Přihlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail do zaměstnání: ehrenbergerova@szs.pardubice.cz, telefon do práce 466 050 217, mobil 739 569 070. Při odhlášení od 14. dne před termínem akce a při nedostavení se k autobusu zaplatí každý stanovenou cenu v plné výši.

Trasy připravil, výlet vede a příjemné zážitky přeje všem: David Šebesta (776 823 797 Vodafon)

Již 2. června máme další autobusový zájezd s názvem OKOLÍ VOJENSKÝCH BRD, který připravil a vede Jiří Chvála.

Turisticko-vlastivědný text.

[1] Vesec u Sobotky - památková rezervace lidové architektury (od roku 1995). Kolem okrouhlé návsi jsou dochovány přízemní i patrové roubené domy pojizerského typu. V kapličce na návsi je umístěna lidová soška sv. Starosty, lužického kultu, u nás pouze na třech místech. Vesnička byla místem natáčení scén pro několik filmů, např. Jak dostat tatínka do polepšovny. Východisko do Veseckého Plakánku po naučné stezce.

[2] Údolí Plakánek – přírodní rezervace (90 ha), malebná údolí říčky Klenice a Veseckého potoka zahlobená mezi pískovcovými skalami, široká travnatá niva potoka Klenice. Na horních okrajích skal jsou zachovány zbytky reliktních borů. Název Plakánek pochází podle rodiny Plakánků, která zde za Heřmana Černína v 17. století páčila dřevěné uhlí. Hlavní údolí Klenice se též nazývá Střehomský Plakánek (podle blízké vsi Střehom) a levostranné boční údolí Veseckého potoka Vesecký (též Malý) Plakánek. Rybník Obora, studánka Roubenka, chalupa herce J. Dvořáka, naučná stezka.

[3] Kost – hrad na pískovcové skále při styku tří údolí (Plakánek, Prokopské údolí, údolí při Černém rybníku). Gotický hrad byl vystavěn na rozhraní 14. a 15. století, asi po roce 1371. Původní hrad na půdorysu pětiúhelníku sestával z velké věže, starého paláce, věžovité obytné budovy a kaple. Hrazení bylo dřevěné, kombinované s přírodní skálou. Hrad byl postupně majetkem několika šlechtických rodů (Zajícové z Hazmburka, Šelmberkové, Biebersteinové, Lobkovicové, Černínové). V roce 1658 měl být podle císařského příkazu zbořen jako možný opěrný bod nepřítel, této katastrofě se však podařilo zabránit. Po několikerych přestavbách a požárech byl hrad po roce 1953 opraven. Majitelem je G. Kinský dal Borgo. Expozice je vytvořena z majetku rodiny Kinských, renesanční černá kuchyně, historické zbraně, středověká mučirna aj. Dnes je jedním z nejlépe zachovaných středověkých hradů v Čechách.

[4] Sokolka – izolovaný skalní masiv asi 500 m dlouhý a 200 m široký. Má bohatě členěné skalní stěny vysoké kolem 40 m. Je tvořen třemi barevně odlišnými vrstvami pískovců. V horní a střední části je pískovec šedý a málo rozpukaný, v dolní části žlutý a při úpatí jsou načervenalé převisy a výklenky v pískovci s příměsí sloučenin železa.

[5] Žehrovská obora – rozsáhlá oplocená a veřejnosti nepřístupná obora.

[6] Příhrazské skály – přírodní rezervace (520 ha, vyhlášena roku 1999), soustava skalních měst a neovulkanických těles pokrytá bory a bučinami. Nejznámější skalní útvar se nazývá Kobylí hlava. Při cestě do Příhraz na křižovatce značených tras Hrázka, skupiny staroslovanských mohyl ze 7. a 8. století.

[7] Hynšta – skupina skal ve východní části pískovcové plošiny pod Mužským nad Hrázkovou roklí. Ve skále je vytesaná tzv. Modlitebna. Jedná se o bývalé úkryty pronásledovaných českých bratří v 17. století. Též zde nalezneme zbytky hrádku ze 13.-14. století, částečně vtesaného do skal, částečně roubeného.

[8] Stará Hrada – středověký dřevěný hrádek, ze kterého zůstaly zbytky světnice a studna tesaná ve skále. Šíje přetátá příkopem 10 m širokým, částečně ještě patrným, pokud je tesán ve skále.

[9] Drábské světničky – skalní útvar, skupina 7 pískovcových bloků v blízkosti vrchu Mužský. Skalní hrádek byl založen ve 2. polovině 13. století a obýván až do 15. století. Dnešní podoba pochází pravděpodobně z doby kolem roku 1430, kdy byl hrádek upraven a rozšířen husity. Prostory ve skalních blocích byly mezi sebou propojeny dřevěnými můstky a ochozy. Dodnes se zachovalo 30 místností vytesaných ve skále, mezi nimiž si zasluhuje pozornost především kaple s údajným obydlím kněze a zásobárna obilí, považovaná dříve za hladomornu. Po bitvě u Lipan byl hrádek opuštěn a chátral. V době protireformace se tu skrývali nekatolíci. Model hradu je možné shlédnout v muzeu v Mnichově Hradišti.

[10] Hrada – výšinné sídliště na skalnaté plošině (plocha 15 ha) bylo obýváno již v mladší době kamenné (5. tisíciletí př. Kr.), potom snad sídlo lidu s keramikou nálevkových pohárů, jehož příslušníci byli prospektory kamenných surovin na Kozákově v pozdní době kamenné. Zhruba mezi 12.-8. stoletím př. Kr. patrně hradiště lidu popelnicových polí, stejně i počátkem doby železné do 4. století př. Kr. (nález polozemnice s rozsekanými pozůstatky lidí z doby keltského vpádu). Hradiště obnoveno v 8.-9. století Slovy a nově opevněno. Z něho zůstaly zachovány valy nad údolím Brkenové. Poskytuje krásné výhledy do Českého ráje. Památná borovice s obvodem kmene 340 cm.

[11] Klamorna – na plošině pískovcového skalního ostrohu hradiště z pozdní doby kamenné, mladší doby bronzové a 4.-3. století př. Kr. Z té doby je zde zachován val. V 6.-10. století bylo sídlo součástí areálu hradiště Hrada. Na špičce skalního výběžku byl vybudován ve 13. století dřevěný hrádek s místnostmi vytesanými ve skále a cisternou.

[12] Valečov – zřícenina typického skalního hradu na okraji pískovcové plošiny pod Mužským. Na nejvyšší skále stál hradní palác, zčásti zděný, zčásti roubený. Hrad byl připomínán již v roce 1324. V husitských válkách patřil osobním přátelům Jana Žižky, bratřím Bernardu a Bartošovi z Valečova. Tehdy v přilehlé části na západ od hradu v tesaných světničkách patrně bylo zimní tábořiště přívrženců husitství. V roce 1439 byl hrad vypálen Jindřichem z Vartenberka. Za Jiřího Berky z Dubé vznikl v roce 1512 nový palác, jehož zřícenina se dochovala dodnes. Asi měl ještě třetí roubené patro. Ve skále vytesaný příkop odděloval hrad od ostatních skalisek. Hrad byl opuštěn po roce 1652.

